

Litteraturliste ALLV303 og ALLV304

Valg av seminar og emnekode på 300-nivå, allmenn litteraturvitenskap

Innenfor emnekodene ALLV303 og ALLV304 kan man velge mellom tre seminarer høsten 2014. For emnene ALLV302, ALLV303 og ALLV304 gjelder det at man skal avlegge prøveforelesning som eksamensform i ett (og bare ett) av emnene.

Disse seminarene tilbys høsten 2014

I «Hovedlinjer i norsk litteraturforskning og -kritikk 1830–1920»

Litteraturteoretisk saremne – s. 1–3 i dette dokumentet.

II «Sjalousi som psykologisk og litterært tema»

Litterært saremne – s. 4 i dette dokumentet

III «Litterære og filosofiske dyr»

Valgfritt saremne (studentens valg av pensum avgjør om emnet har litteraturteoretisk eller litterært fokus, se emnebeskrivelsen for informasjon) – s. 5–6 i dette dokumentet

Det kan komme endringer i timeplanene. Oppdaterte og gjeldende timeplaner for alle seminarene finnes på MiSide eller ved å klikke [her](#).

ALLV 201/ALLV251/ALLV303/ALLV304

Hovedlinjer i norsk litteraturforskning og -kritikk 1830–1920

v/ Professor Erik Bjerck Hagen

Tirsdager kl. 12:15-16:00 i perioden 19. august til 4. november, unntatt 7. oktober.
Jekteviksbakken 31 (Jus II), Seminarrom 1 (135).

Kurset tar utgangspunkt i den store striden mellom Welhaven og Wergeland på 1830-tallet og vil analysere konfliktlinjer og konfliktpunkter i tidsrommet frem mot 1920. Det vil bli vist hvordan konfliktene fra den gang har vært sentrale i litteraturfeltet siden, og at de eksisterer, i litt andre former, også i 2014. Materialet vil bli analysert ut fra velkjente begrepspar som romantikk/antiromantikk, idealisme/realisme, form/innhold, kunst/moral, subjektivitet/objektivitet, essensialisme/antiessensialisme, minesis/antimimesis, teorisme/antiteorisme, autonomi/heteronomi. Det systematiske perspektiv og det historiske perspektiv vil være to sider av samme sak.

Målet med kurset er å komme frem til en ny tolkning av estetikk og poetikk på 1800-tallet og å få den best mulige bakgrunn for hvordan estetikk og poetikk bør tenkes i litteraturvitenskapen i dag.

Pensumliste

1) J. S. Welhaven: Utdrag fra *Henrik Wergelands Digtekunst og Polemik* [1832] i *Samlede Verker bind 3*. Red. Ingard Hauge. (Universitetsforlaget 1991), s. 25–30 og s. 79-86.

- 2) J. L. Heiberg: Utdrag fra ”Om Vaudevillen, som dramatisk Digtart” [1826] og ”Svar paa hr. Prof. Oehlenschlägers Skrift: ‘Om Kritiken i Kjøbenhavns flyvende Post, over Væringene i Miklagard’” [1828] i *Om Vaudevillen og andre kritiske Artikler* (København: Gyldendal, 1968), s. 23-32, s. 126-131 og 150-152.
- 3) Nicolai Wergeland: Utdrag fra *Retfærdig bedømmelse af Henrik Wergelands Poesie og Karakter* [1833]. Red. Dagne Groven Myhren (Ad Notam Gyldendal 1995), s. 1–31.
- 4) Henrik Wergeland: ”Om den unge svenske Skjald Ridderstad, Forfatter af ‘Tidsrunor’” (Morgenbladet 7 og 8. Januer 1834) i *Samlede Skrifter III 2 (Artikler og småstykker, polemiske og andre)*, s. 94-104.
- 5) M.J. Monrad: ”Om Henrik Wergelands *Den engelske Lods og Jødinden*” [Morgenbladet 1844] i *Norsk litteraturkritikk 1770–1890*. Red. Tom Christophersen. (Gyldendal 1974), s. 88–107.
- 6) M.J. Monrad: *Tolv Forelæsninger om det Skjønne*. Christiania: Det norske studenteramfund, 1859.
- 7) Bjørnstjerne Bjørnson: ”En Nytaarsbog” (1854) i *Artikler og taler I*. Red. C. Collin og H. Eitrem. Kristiania og Kjøbenhavn: Gyldendalske Boghandel, 1912., s. 33-50.
- 8) Bjørnstjerne Bjørnson: *Arne* (1859).
- 9) Henrik Ibsen: *Brand* (1866).
- 10) Clemens Petersen: Holbergs *Erasmus Montanus* (1858), Bjørnsons *Arne* (1859), Ibsens *Brand* (1866) og Ibsens *Peer Gynt* (1867)
- 11) A. O. Vinje: Bjørnsons *Arne* (1859) og Ibsens *Brand* (1866) i *Skrifter i Samling Bind I* (s. 323-347) og Bind II (s. 181-195).
- 12) Herman Bang: *Fra Realisme og Realister. Portrætstudier og Aforismer* (Kjøbenhavn 1879), s.
- 13) Georg Brandes: *Fra Hovedstrømninger i det nittende Aarhundredes Litteratur I–VI* (1872–1890), Bind I (s. 1-13), Bind II (1-64) og Bind IV (5-25).
- 14) Henrik Ibsen: ”Brev til Sophus Schandorf 6. januar 1882”.
- 15) Amalie Skram: ”Henrik Ibsens Et dukkehjem” (Dagbladet 1880; www.ibsen.net) og ”Bjørnsons *Det ny system*” i Edvard Beyer (red). ”*Og nu vil jeg tale lige ut*”, ”*Men nu vil jeg også tale ud*”. *Brevvekslingen mellom Bjørnstjerne Bjørnson og Amalie Skram*. Oslo Gyldendal 1982, s. 161–172.
- 16) Camilla Collett: ”Marie Grubbe” og ”Hedda Gabler” i *Samlede Verker* (1913). Bind II s. 467–470 og Bind III s. 489–492.

- 17) G. Brandes: "Den korrekte Kjedsommelighed i Literaturen" (Verdens gang, 16. mars 1894) og "Kunst og moral" (Verdens Gang , 24. Mars 1894).
- 18) Christen Collin: *Fra Kunsten og moralen. Bidrag til Kritik af Realismens Digtere og Kritikere*. Kjøbenhavn: Gyldendalske Boghandel, (1894), s. 3-14.
- 19) Gerhard Gran: Utdrag fra *Norges Dæmring* (1899), s. 103-120 og "Norsk Aandsliv i hundrede aar" (1914) og "Romantik" (1918), de siste i *Norsk Aandsliv i hundrede Aar Bind I* (s. 1-36) og Bind III (s. 1-
- 20) Ernst Sars: "Wergeland og Welhaven" (1900) i *Samlede værker. Bind IV*. Kristiania: Gyldendal, 1911.
- 21) Arild Linneberg , *Norsk litteraturkritikks historie II*, (Universitetsforlaget 1992), s. 71–151.
- 22) Toril Moi: *Ibsens modernisme* (Pax ,2006), kapittel 3 ("Et nytt syn på litteraturhistorien: Idealisme, realisme og modernismens fødsel"), s. 105-159.
- 23) Asbjørn Aarseth: *Fra Realismen som myte* (Universitetsforlaget 1981), s. 21-40 og 107–113; fra *Romantikken som konstruksjon* (Universitetsforlaget 1985), s. 176–192 og . 243–263.

De fleste tekstene er gratis tilgjengelig på NBdigital (søk i Bibsys) eller på www.ibsen.no. Et lite kompendium med noen resterende tekster kjøpes på Studia.

Seminartilbud for ALLV202/252/303/304 høstsemesteret 2014:

”Sjalousi som psykologisk og litterært tema”

v/ professor Per Buvik

Eksepsjonelt begynner seminaret fredag 22.08. kl. 10.15 – 12.00 på rom 400 i HF-bygget (3. etasje).

Normalt finner seminaret sted hver onsdag kl. 10.15 – 12.00/13.00 (i perioden 27.08. – 05.11.) på grupperom J (225) på Sydneshaugen skole.

Pensum består av:

- 1) Et kompendium som inneholder psykologisk faglitteratur og tekster om de fleste av de litterære verkene som blir tatt opp, samt en novelle av Marcel Proust i engelsk oversettelse: ”The End of Jealousy” (1896). Kompendiet kjøpes på Studia, der det vil være tilgjengelig fra cirka 12. juni (pris: NOK 359,-).
- 2) Seks litterære verk (i den rekkefølgen de blir tatt opp på seminaret): a) *Fra På sporet av den tapte tid* av Marcel Proust: *Fangen, Uten Albertine og Swanns kjærlighet*; b) Shakespeare: *Othello*; c) Tolstoj: *Kreutzerersonaten*; d) Georges Simenon: *Brev til min dommer* (engelsk paperback-utgave: *Act of Passion*). Verkene vil kunne kjøpes på Studia fra midten av juni.

Fredag 22.08., onsdag 03.09. og onsdag 10.09. – vil ulike fagpsykologiske tilnærminger til fenomenet sjalousi stå i sentrum: Freud, Hildegart Baumgart, Ayala Malach Pines og Aaron Ben-Ze’ev & Ruhama Goussinski (alle representert i kompendiet). Utdraget fra psykiateren Gabriel Langfeldts studie om sjalousi vil også bli diskutert.

Onsdag 27.08. får vi besøk av professor i psykologi ved Høgskolen i Bergen, Frode THUEN. Han vil holde et innlegg med vekt på egen psykologpraksis og diskutere emnet sjalousi med seminargruppen.

De litterære verkene skal primært leses og debatteres med fokus på sjalousi-temaet og den betydning og funksjon det har i tekstene. Verkene skal ikke leses som illustrasjoner av de ulike psykologiske perspektivene, men som egne bidrag til forståelsen av fenomenet sjalousi, i samsvar med, i kontrast til eller som korrektiver til de psykologiske tilnærmingene. Prinsipielt er Shakespeare, Tolstoj, Proust og Simenon like innsiktsfulle psykologer som Freud (noe Freud selv var den første til å erkjenne).

Det legges opp til studentinnlegg. Disse kan ta opp spørsmål i tilknytning til de fagpsykologiske eller sekundærlitterære tekstene i kompendiet, eller de kan bestå av egne, eventuelt alternative litterære lesninger.

Det er ikke minst deltakernes engasjement som avgjør hvor spennende seminaret blir!

Velkommen!

P. B.

LITTERÆRE OG FILOSOFISKE DYR (ALLV201/202/251/252/303/304)

Emneansvarlig: professor Gisle Selnes

I. KURSBESKRIVELSE

Kurset tar utgangspunkt i dyrenes inntog i filosofien og litteraturteorien i løpet av de siste tiårene. Hos mange av de tenkerne som har vært viktige for litteraturvitenskapen – Gilles Deleuze, Giorgio Agamben, Donna Haraway, Jacques Derrida, med flere – fremstår det animalske livet som en utfordring til tradisjonelle ”humanistiske” tenkemåter og verdier. De teoretiske tekstene vil bli lest og diskutert med særlig blikk for hva de kan tilføre studiet av og tenkningen omkring litteratur. På den teoretiske siden vil vi også se på måten Heidegger, Bataille og Freud drøfter forholdet mellom dyr og menneske. I tillegg kommer et utvalg klassiske og moderne dyretekster. Vi gløtter tilbake mot antikkens og middelalderens fremstilling av dyr i grenselandet mellom vitenskap og litteratur, men hovedvekten vil ligge på tekster fra det 19. og 20. århundret: Melville, Baudelaire, Rilke, Kafka, H.G. Wells, Cecilie Løveid, Angela Carter, J.M. Coetzee, Øyvind Rimbereid med flere. Ulven, hunden og parasitten, som har særlig litterær og filosofisk relevans, vil være tema for tre av samlingene i løpet av seminaret. ”Litterære og filosofiske dyr” er lagt opp slik at det oppfyller kravene til både litterære og teoretiske ALLV-emner: Kurset omfatter cirka seks teoretiske og seks litterære verker; av disse velger studentene selv åtte verker i henhold til det aktuelle emnets pensumkrav, og til egne interesser. I løpet av semesteret vil det bli arrangert et halvdagsseminar over temaet ”Dyr i norsk samtidslitteratur”. Vi vil også få besøk av flere gjesteforelesere: førsteamanuensis Kari Jegerstedt (Senter for kvinne- og kjønnsforskning), professor Eirik Vassenden (Nordisk) og førstelektor Anders M. Gullestad (SAS-kursene); førstelektor Hans Jacob Ohldieck vil bidra på flere av samlingene. Kurset arrangeres som et seminar og forutsetter aktiv studentdeltakelse.

II. PENSUM

A. TEORETISKE TEKSTER/BØKER [K = kompendium]

Giorgio Agamben: *The Open. Man and Animal*, Stanford University Press, 2003

Georges Bataille: ”Animality” (9 s.) [K]

Walter Benjamin: ”Opptegnelser om Kafka på 100-årsdagen for hans fødsel”? (ca. 20 s.) [K]

J.M. Coetzee: ”The Lives of Animals” I & II (ca. 50 s.), i *Elizabeth Costello*, Vintage, 2004

Gilles Deleuze & Félix Guattari: *Kafka – Toward a Minor Literature*, University of Minnesota Press, 1986

Jacques Derrida: *The Animal That Therefore I Am*, Fordham University Press, 2008

George C. Druce: ”On the Legend of the Serra or Saw-Fish” (ca. 12 s.) [K]

Sigmund Freud: Utdrag fra *Totem og Tabu* og *Ulvemannen* (ca. 50 s.) [K]

Elizabeth Grosz: ”Art and the Animal” (8 s.) [K]

Donna Haraway: *The Companion Species Manifesto: Dogs, People, and Significant Otherness*, Prickly Paradigm Press, 2003

Isidoro de Sevilla: *Etymologica*, XII (ca. 20 s.) [K]

Martin Heidegger: *Parmenides*, § 8 e) (10 s.) [K]

Michel Serres: *The Parasite* [utdrag] (ca. 20 s.) [K]

Francis Wolff: “Det nevronale mennesket – et ’helt ordinært dyr” (22 s.) [K]

Jack Zipes: *The Trials & Tribulations of Little Red Riding Hood. Versions of the Tale in Sociocultural Context* [utdrag] (ca. 25 s.) [K]

Slavoj Žižek: “The Animal Gaze of the Other” (19 s.) [K]

B. LITTERÆRE TEKSTER/BØKER [K = kompendium]

Agha Shahid Ali: “The Wolf’s Postscript to Little Red Riding Hood” (1 s.) [K]

Nicola Barkers: “Symbiosis: Class Cestoda” (13 s.) [K]

Charles Baudelaire, “Les Chats” og “Le Chat” (3 s.) [K]

Jorge Luis Borges: “Myrmecoleon” (1/2 s.) [K]

Angela Carter: “The Werewolf”, “The Company of Wolves”, “Wolf-Alice” (18 s.) [K]

J.M. Coetzee: *Disgrace*, Vintage, 1999

Julio Cortázar: “Axolotl” (6 s.) [K]

Brødrene Grimm: “Rødhette” (3 s.) [K]

Franz Kafka: “Forvandlingen”, “Den forskende hunden”, “En kryssning”, “Innberetning for et akademi”, “Gribben”, “Hiet”, “En landsens lege”, “Ønsket om å bli indianer” (ca. 70 s.) [K]

Cecilie Løveid: *Maria Q*, Gyldendal, 1993; eller Jenny Hval: *Perlebryggeriet*, Kolon forlag, 2010

Marie de France: “Del lu e de l’aiguel” og “Del dragun et del vilein” (3 s.) [K]

Herman Melville: *Moby-Dick*, W. W. Norton & Company (2. utg.), 1999

Øyvind Rimbereid: *Jimmen*, Gyldendal, 2011

Rainer Maria Rilke: “Der Panther”, “Schwarze Katze”, “Die Achte [Duineser-]Elegie” (5 s.) [K]

D.H. Lawrence: “Snake” (2 s.) [K]

José Lezama Lima: “Rapsodia para el mulo” (6 s.) [K]

Benjamin Péret: “Våre familiedyr” (2 s.) [K]

Charles Perrault: “Lille Rødhette” (3 s.) [K]

Luisa Valenzuela: “If This Is Life, I’m Red Riding Hood” (11 s.) [K]

H.G. Wells: *The Island of Dr. Moreau*, Penguin Classics, 2005

Tre taoistiske tekster: “Sommerfugldrømmen”, “Fiskenes fornøyer”, “Dyretemmeren” (2 s.) [K]